

■ Рэпартаж з нагоды

ВАНДРОЙКА ПА МІНСКУ ДАРОГАМІ ВЕДАЎ

Што памятаюць школьнікі пра сталіцу

Вуснамі дзіцяці гаворыць ісціна. Калі не ўспрымаць гэтую фразу так літаральна, то можна сказаць, што разважанні падрастаючага пакалення часта з'яўляюцца вельмі цікавымі і нясуць у сабе добрыя ідэі, якія ніколі б не прыйшлі ў галаву дарослым. Напярэдадні Дня горада, мы адправіліся ў сталічную сярэднюю школу №23, каб абмеркаваць з падлеткамі, якім яны бачаць Мінск, што ведаюць пра яго гісторыю і якія змены пайшлі б яму на карысць.

Школа №23 знаходзіцца на самай ўскраіне горада, у мікрараёне Сухарава (з яе вокнаў нават відаць калыцавая дарога). Шлях да школы ў большасці дзяцей займае ад сілы 10 хвілін, усе гурткі і секцыі бацькі таксама стараюцца падбіраць як мага бліжэй да дома. Атрымліваецца, што такія цяплічныя ўмовы да пэўнага моманту практычна пазбаўляюць падлеткаў магчымасці самастойна спазнаць горад. Аднак, як і па любым іншым пытанні, свая думка на конт асаблівасцяў аблічча сталіцы ў школьнікаў усё ж такі ёсць.

З 9 «А» нас знаёміць іх класны кіраўнік, настаўнік інфарматыкі — Міхаіл Пракоф'еў. Мужчыны ў школе сустракаюцца ўсё радзей, таму гэта прыемна здзіўляе. Відаць, што ў педагога з класам наладзіліся сяброўскія адносіны: з парога школьнікі наперабой пачынаюць распавядаць яму апошнія навіны. Трохі стрымлівае іх запал толькі прысутнасць старонніх людзей у класе.

«А што ў нас цяпер будзе? Тэст? Ужо кантрольная? Інтэрв'ю?» — зацікаўлены дзеці адразу ж засыпаюць нас пытаннямі.

Каб захаваць інтрыгу, задаю ім сустрэчнае: што будзе адзначалца ў гэтыя выхадныя? Праз некалькі секундаў роздуму дзеці пачынаюць няўпэўнена выказваць здагадку — Дзень горада...

Як толькі падлеткі даведваюцца, што гаворка пойдзе пра Мінск, адразу дзеліцца на два лагера: адны радуюцца — ім ёсць што сказаць пра любімы горад, другія — ніякавеюць,

маўляў, вось папаліся, мы ж амаль нічога не памятаем.

На пачатковае пытанне па гісторыі сталіцы («З чым звязана першая згадка Мінска?») у адказ — цішыня. Спісваем гэта на сумбурнасць першых дзён: як ні круці, але выхад з такіх працяглых канікулаў і рэзкае паглыбленне ў вучобу — заўсёды стрэс для дзіцяці.

З'яўленне варыянтаў адказаў расставіла ўсё на свае месцы. У памяці кожнага ўсплывае бітва на рацэ Нямізе і дата — 1067 год, нездарма ж пра гэту падзею дзецям штогод расказваюць яшчэ з пачатковых класаў. Рухаемся далей — школьнікі ўспамінаюць ВКЛ, Рэч Паспалітую, Расійскую імперыю (крыху пераблыталі з федэрацыяй, але з кім не бывае) і ўпэўнена (і нездарма) заяўляюць, што Мінск (Менск) быў часткай кожнага з гэтых дзяржаўных утварэнняў. А што далей? Шчасна забыўшыся аб урадах, якія ледзь не з хуткасцю святла змянялі адзін аднаго некалькі паслярэвалюцыйных гадоў (тут і даросламу не грэх забытацца), падлеткі адразу адпраўляюць жыхароў сталіцы ў светлую сацыялістычную будучыню — Савецкі Саюз.

Але вернемся крыху назад і паспрабуем уявіць сабе Менск-мястэчка ў канцы XVIII стагоддзя — плошча ўсяго паўтара на паўтара кіламетра. Дзе ж дакладна можна знайсці гэтую тэрыторыю на карце сучаснага горада? Такое пытанне ўводзіць падлеткаў у ступар, адказваюць усе наўздагад, кіруючыся тым, дзе, на іх думку, цяпер знаходзіцца цэнтр — на Нямізе або плошчы Перамо-

гі. На самой справе самым цэнтрам горада цяпер лічыцца Кастрычніцкая плошча: дарэчы, і ў канцы XVIII стагоддзя гэта тэрыторыя ўваходзіла ў склад тагачаснага Мінска.

Перамяшчаемся ў XX стагоддзе, адразу ў часы Вялікай Айчыннай вайны. Калі яна пачалася, на наша здзіўленне, дзевяцікласнікі ведаюць толькі прыблізна — у 1941-м, добра задумаўшыся, ўспамінаюць, што ў чэрвені, а вось з дакладнай датай праблема амаль невырашальная — усяго некалькі чалавек упэўнены, што 22-га.

У Мінску ішлі жорсткія баі, таму ён атрымаў званне «горад-герой», — крычаць з апошніх партаяў хлопцы, якія да гэтага ўвесь час весела гаманілі. — Мы гэта дакладна ведаем! — з гонарам дадаюць яны. То тут, то там узнікае слова «акупацыя». Сумеснымі намаганнямі ўспамінаем, што Мінск вызвалілі 3 ліпеня 1944-га.

Горад быў цалкам разбураны! — зноў чуецца ўпэўнены голас з апошняй парты. — Гэта так, але некалькі будынкаў усё ж ацалела, — стараюся вывесці на дыялог. Гэтае пытанне выклікае больш за ўсё спрэчак.

Гэта цырк. Такі прыгожы будынак — адразу відаць, што старадаўні. — Ды не! Палац культуры прафсаюзаў — правільны адказ. Ты чуюш — палац!

За Дом урада, які насамрэч перажыў вайну, вучні прымаюць Палац Рэспублікі. Потым усё ж прыгадваюць велізарны будынак «каля гандлёвага цэнтра «Сталіца». Пасля таго, як крыху больш аб ім даведаліся, абяцаюць наступны раз абавязкова ўважліва яго разгледзець.

Адзінкі тэрыторыяльнага дзялення Мінска — раёны — сумненняў не выклікаюць, а вось іх колькасць — 9 — здаецца непраўдападобна вялікай. На розум прыходзіць толькі свой Фрунзенскі ды суседнія — Маскоўскі і Цэнтральны.

Тэма мінскага метро выклікае ажыятаж. Усе наперабой выкрыкваюць вядомыя ім факты аб будаўніцтве ў 1980-я, 28 станцыях, дзвюх дзейных лініях, узвядзенні («дзесці ў цэнтры») трэцяй. Аднак пералічыць усе станцыі нікому не ўдаецца — атрымліваецца чамусьці значна менш.

Гарады-спадарожнікі бачацца дзевяцікласнікам нечым вялізным (мабыць, па памерах суадносным з Месяцам), таму за іх яны прымаюць сталіцу і абласныя цэнтры. Школьнікі ўсё няк не могуць цяміць, дзеля чаго можа спатрэбіцца жыць за 30 кіламетраў ад Мінска і ездзіць пры гэтым кожны дзень у яго на працу...

Да асноўных, на іх погляд, славукасцяў Мінска аднагалосна прылічаюць Нацыянальную бібліятэку, раён Нямігі і «Мінск-Арэну». А вось пазнаць ратушу на малюнку атрымліваецца не ва ўсіх. Месцазнаходжанне Купалаўскага тэатра, галерэі Міхаіла Савіцкага і кафедральнага сабора Панны Марыі для іх таксама застаецца загадкай. «Калі б мы на фота гэтыя будынкi ўбачылі, мы б сапраўды ведалі, што гэта Мінск, а вось правільна іх назваць... Бяда», — апраўдваюцца рабыта.

Ратуша знаходзіцца на плошчы Свабоды, якая ў Верхнім горадзе, — падае голас хлопец, які да гэтага сціпла маўчаў.

Ты, напэўна, летам хадзіў на канцэрты класічнай музыкі або на «Пешаходку»? — цікаўлюся я. — Не, я быў на лецішчы. Але гэта павінен ведаць кожны! — сур'ёзна адказвае ён.

Апошняе пытанне («Хто з'яўляецца мэрам Мінска?») прымушае падлеткаў задумацца. Выбіраюць з дзвюх кандыдатур: Андрэй Віктаравіч Шорац і Андрэй Уладзіміравіч Кабякоў — прозвішчы, якія часта гучаць у навінах. Спыняюцца на

першым варыянце, хтосьці нават упэўнены.

Як толькі складаныя пытанні застаюцца ў мінулым, школьнікі расслабляюцца і гатовыя ўдасцаль пагаварыць пра любімы Мінск. Хлопцы і дзяўчаты характарызуюць яго як «цудоўны, велізарны, але пры гэтым прасторны, камфортны для жыцця і поўны магчымасцяў горад». Усе яны плануюць паступаць у сталічныя ВУН.

Чаго не хапае Мінску? Адказваюць лаканічна: «Нам у цэлым хапае ўсяго!» Дзяўчаты толькі дадаюць, што хацелася б больш модных марак адзення — надакучыла ездзіць «на закупы». «Ну тады, — у размову ўступаюць хлопцы, — больш пляцовак для моладзі, дзе можна б было волна займацца «неспакойнымі» відамі спорту». У тое, што якраз на гэты Дзень горада запланавана адкрыццё парка экстрэмальных відаў спорту, спачатку не хочуць верыць. Але пасля ў іх загараюцца вочы, школьнікі пачынаюць абмяркоўваць, як туды дабрацца і, галоўнае, як угаварыць бацькоў іх адпусціць.

Пра сам Дзень горада ўсе ведаюць, што ён праходзіць у цэнтры, галоўная пляцоўка — каля Палаца спорту. Многія збіраюцца на свята са сваімі сем'ямі.

Наша галоўная задача — захаваць сталіцу такой, якая яна цяпер, нічога не пагоршыць, паступова назапашваючы ідэі, якія мы ўжо ў дарослым узросце зможам прапанаваць і рэалізаваць», — падагульняюць размову школьнікі.

Для пятнаццацігадовых неблагія планы на будучыню, праўда? А гісторыю роднага горада яны абавязкова падвучаць — у іх жа яшчэ ўсё жыццё наперадзе

■ Гарадская гаспадарка

ЦЯПЕР УСЁ ІНАКШ?

Як працуе партал «Мой горад»

115.бел — адрас сайта «Мой горад», які закліканы спрасціць працэс узаемадзеяння жыхароў сталіцы з Мінгарвыканкамам і гарадскімі службамі. Пры яго дапамозе можна не толькі паведаміць аб праблеме, але і прасачыць за ходам яе рашэння. Наколькі слоган партала «Цяпер усё інакш!» адпавядае рэчаіснасці, мы даведаліся ў спецыяліста цэнтра інфармацыйных тэхналогій Мінгарвыканкама Аляксандра КАЗЛОВА.

Стварэнне сайта — адзін з вынікаў правядзення рэформы жыллёва-камунальнай гаспадаркі Мінска, якая пачалася летась. У рамках рэформы была запушчана ў дзеянне Мінская гарадская тэлефонная даведачная сістэма, інакш кажучы, кантакт-цэнтр ЖКГ. Мэта новаўвядзення — з'яўленне адзінага пункта ўваходу для зваротаў насельніцтва па пытаннях гэтай сферы з укараненнем адзінага кароткага нумара 115. Менавіта адсюль і адрас сайта (115.бел), які стаў наступным этапам у рэалізацыі праекта.

У апісанні партала гаворыцца, што «толькі сумеснымі намаганнямі мы зробім наша

жыццё лепшым!». І на гэты заклік за 10 месяцаў адгукнулася амаль 17 тысяч чалавек. Такая актыўнасць прынесла свае вынікі: за перыяд існавання сайта на разглед было прынята 26 367 запяўтаў, 21 735 з якіх ужо паспяхова вырашаны. Асноўныя катэгорыі, па якіх узнікаюць пытанні, — шматкватэрныя дамы, дваровыя тэрыторыі, інфраструктура горада, у прыватнасці добраўпарадкаванне і санітарны стан тэрыторыі, дарогі і тратуары, электрапрацы і, вядома, агульныя праблемы, няспраўнасці і пашкоджанні.

Кантакт-цэнтр ЖКГ і па тэлефоне, і праз сайт прымае

і апрацоўвае запыты, пасля чаго ў залежнасці ад спецыфікі накіроўвае іх у адпаведны падраздзяленні Мінгарвыканкама ці гарадскім службам, а таксама штодзённа вядзе кантроль за іх вырашэннем. Згодна з правіламі работы партала тэрмін атрымання адказу на пытанне, які публікуецца ў асабістым кабінёце карыстальніка, не павінен перавышаць васьмі дзён. Але адлік вядзецца не з моманту зварту на сайт, а з даты паступлення запыту ў асабісты кабінет структурнага падраздзялення Мінгарвыканкама ці падведмай арганізацыі. У цэлым у тэрміны ўкладвацца ўдаецца, аднак ёсць праблемы, устараненне якіх па аб'ектывных прычынах патрабуе больш часу. У гэтым выпадку на першы план выходзіць не хуткасць, а сам факт вырашэння складанага пытання. Рэдка, але бываюць выпадкі, калі запыты папросту ігнаруюцца адказнымі выканаўцамі,

у гэтым разе гараджанам трэба спрабаваць выходзіць на чыноўнікаў асабіста.

Падчас працы з сайтам трэба быць уважлівым — няправільна аформлены зварот можа перашкодзіць вырашэнню праблемы. Тэматыка запыту павінна адносіцца да сферы жыллёва-камунальнай гаспадаркі Мінска ці гарадской інфраструктуры і адпавядаць прапанаванаму на партале класіфікатару. Не трэба спрабаваць за раз вырашыць усе назапашаныя праблемы: кожная павінна быць аформлена ў асобны запыт. Варта звярнуць увагу на патрабаванні да ілюстрацыйных фотаздымкаў, дакладнае пазначэнне адрасу і завершанасць думкі ў складаным запыту.

На сайце прадстаўлена інтэрактыўная карта горада, на якой па месяцах можна прасачыць за дынамікай: выбіраецца, напрыклад, жнівень 2016-га і глядзіце, якія пытанні былі вырашаны, якія знаходзяцца

На партале з'яўляюцца і справаздачы аб зробленым.

на кантролі, а якія пакуль у працы. У раздзеле «Вынікі» на фотаздымках у фармаце «было-стала» паказаны прыклады паспяховай ліквідацыі праблем.

На дадзены момант асноўная аўдыторыя сайта «Мой горад» — гэта маладыя людзі ва ўзросце 25-34 гадоў, пераважна мужчыны, якія валодаюць сучаснымі інфармацыйнымі тэхналогіямі, падтрымліваюць іх распаўсюджванне і, вядома, займаюць актыўную жыццёвую пазіцыю. У межах зваротнай сувязі карыстальнікі партала яны выказваюць падзякі, так і ўносяць прапановы па паляпшэнні яго работы. Усе ідэі акумуляюцца, перапрацоўваюцца і пасля ўкараняюцца ў працу сайта.